

вот лица, которые проживают в гражданском браке, заключить брачный договор не могут, но они могут заключить, например, договор об определении правового режима имущества.

Если подробнее, брачный договор может определить:

- имущество, которое супруги передают для использования на общие потребности семьи, а также правовой режим имущества, подаренного им в связи с регистрацией брака;
- порядок раздела имущества, в частности в случае развода;
- и даже финансовые санкции на случай расторжения брака.

Но брачный договор не может ставить одного из супругов в чрезвычайно невыгодное материальное положение. Также он не может передавать в собственность одному из супругов недвижимое и прочее имущество, право на которое подлежит государственной регистрации.

Брачный договор может определять имущественные права и обязанности супругов как родителей. Супруги могут указать, с кем останутся проживать дети в случае развода или раздельного проживания и может быть оговорен размер алиментов. Также он может определить порядок пользования жильем, которое принадлежит одному из супругов. Например, можно договориться о выселении в случае расторжения брака супруга, которому не принадлежит жилье, с выплатой денежной компенсации или без нее. СК Украины определил обязанность супругов материально поддерживать друг друга (ч. 1 ст. 75), а в случае непредоставления такой помощи тот из супругов, кто в ней нуждается, может обратиться в суд с иском о взыскании алиментов.

Брачный договор может быть изменен супругами путем:

- исключения его отдельных условий;
- дополнения новыми условиями;
- корректировки существующих положений договора.

Супруги имеют право совместно отказаться от брачного договора, но односторонний отказ не допускается.

Олейникова К. І., студентка, ф-т арх.,
наук. кер. – **Касинюк Л. А.**, канд. филос. наук. доц.
*Харківський національний університет
будівництва та архітектури*

ТЕОРІЯ РЕГУЛЮВАННЯ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ ПОДРУЖЖЯ

У 2017 році рішенням Ради ЄС було схвалено законодавчу пропозицію щодо запровадження безвізового режиму для громадян України. І водночас українці зіткнулися зі справжньою законодавчою і ціннісною кризою: конфлікт цивілізацій між Заходом і Сходом, падіння духовності, розмивання національної самобутності вимагають якнайшвидшого законодавчого втручання.

Таким чином, мету запропонованого дослідження можна окреслити як комплексне дослідження теоретичних проблем в сфері реалізації особистих немайнових прав та обов'язків подружжя, ускладнених іноземним елементом.

Для реалізації поставленої мети слід розв'язати наступні задачі:

- оцінка сучасного стану правового регулювання особистих немайнових сімейних відносин в Україні, ступеня його інтенсивності та достатності;
- розробка пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства України з урахуванням використання зарубіжного досвіду правового регулювання особистих немайнових відносин.

Об'єктом дослідження є особисті немайнові відносини подружжя, що піддаються правовому впливу і потребують його. Предметом дослідження є правові норми, що впливають на зазначені відносини, а також комплекс проблем, що стосуються змісту подружніх немайнових правовідносин, здійснення подружніх прав і виконання обов'язків, захисту цих прав і відповідальності за їх порушення.

В Україні особисті немайнові відносини в родині традиційно регулювалися нормами моралі і моральності традиціями, а якщо цього було недостатньо – санкціонувалися державою і брали форму загальнообов'язкових правил поведінки, тобто трансформувалися в правові норми.

Так, в Сімейному кодексі України (СК) закріплені такі особисті немайнові права та обов'язки подружжя:

- право на материнство (батьківство);
- право дружини та чоловіка на повагу до своєї індивідуальності;
- право дружини та чоловіка на фізичний та духовний розвиток;
- право дружини та чоловіка на зміну прізвища;
- право дружини та чоловіка на розподіл обов'язків та спільне вирішення питань життя сім'ї;
- право дружини та чоловіка на свободу та особисту недоторканість;
- обов'язок подружжя турбуватися про сім'ю.

Однак з часом число негативних факторів, що впливають на подружжя, таких як урбанізація населення з втратою громадського контролю за дотриманням норм моральності, залучення жінок у сферу суспільного виробництва, що позбавило їх можливості регулярно прищеплювати дітям моральні цінності, різке зниження ролі релігії тощо, перевищило можливості подружжя впоратися з негативними процесами як в суспільстві в цілому, так і всередині нього самого. Дія регуляторів особистих сімейних відносин, які раніше вважалися надійними, поступово слабшає. Падіння авторитету сім'ї як єдиної автономної соціальної структури, внутрішні особисті конфлікти призвели до автономізації інтересів окремих її членів і до майнових конфліктів між ними, що створювало видимість переважання в сім'ї ролі майнових відносин. Право, як регулятор особистих немайнових відносин у сім'ї виявилось не готове прийняти на себе роль головного, а можливо, навіть єдиного їх регулятора. Таким чином, на певному етапі розвитку суспільства особисті немайнові відносини подружжя виявилися недостатньо врегульованими.

Ці явища мають місце і сьогодні в усьому світі.

Як свідчить аналіз іноземних джерел, правове регулювання особистих немайнових відносин в більшості країн зводиться до підписання шлюбного контракту, а законодавчо регулюються здебільшого майнові права.

За результатами аналізу вітчизняних джерел, низка проблем, пов'язаних із здійсненням перерахованих немайнових прав та обов'язків подружжя, взагалі не отримала достатньої науково-правової розробки: до теперішнього часу відсутнє тлумачення понять особистих немайнових прав і нематеріальних благ; не виявлялись особливості правового регулювання особистих немайнових відносин в Україні; не проаналізована можливість використання позитивного зарубіжного досвіду.

Таким чином, для ефективного правового регулювання немайнових прав та обов'язків подружжя, необхідне подальше:

- уточнення понять і категорій, що застосовуються в законодавстві і доктрині з питань правового регулювання особистих немайнових стосунків подружжя;

- виявлення взаємозв'язків і взаємозалежностей в правовому регулюванні особистих немайнових і майнових сімейних відносин;

- визначення ролі і місця особистих немайнових правовідносин у загальній системі сімейних правовідносин;

- з'ясування особливостей змісту окремих видів особистих немайнових сімейних відносин, специфіки здійснення особистих немайнових сімейних прав і виконання обов'язків;

- дослідження способів захисту особистих немайнових сімейних прав та особливостей юридичної відповідальності за їх порушення;

- вивчення та аналіз практики вирішення судами та іншими компетентними органами сімейно-правових спорів, виявлення тенденцій її розвитку, її позитивних сторін і недоліків;

- вироблення пропозицій щодо подальшого вдосконалення конкретних правових норм, що регулюють особисті немайнові відносини в подружжі, і практики їх застосування.

Практична реалізація зазначених завдань дозволить зберегти та примножити роль подружжя в сучасному українському суспільстві.

Солових В. П., д-р наук з держ. упр., проф.,
*Харківський регіональний інститут державного управління
НАДУ при Президентові України, Україна,*

МЕРЕЖЕВИЙ ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ АНАЛІЗУ МІСЦЕВОЇ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Мережевий підхід до демократичного врядування є відбиттям не тільки суперечок, які ведуться між представниками різних політико-управлінських теорій, але й відповіддю на зміни умов, у яких реалізується політика й